

INFERNO

gyürkőző emberek vergődnek-küzdenek. De azt is látom, hogy a fényt, az életet, a boldogságot jelentő Nap korongja elérhető távolságban ragyog szinte valamennyi kép horizontján. Azt is látom, hogy az Ember nem sikkadt el e képeken, sőt, a „Pogány ima” sajátos szimbólumrendszerének értelme szerint töretlen akarattal fordul a teljességet nyújtani képes „való Anyag” felé, mely mindönket megteremtett, „forrón és szilajon lötytyintve” minket a „társadalom öntőformába . . .” Az is nyilvánvaló előttem, hogy az „Örök ének” sugárzó optimizmussal hirdeti a hasznosan s jókedvvel végzett alkotómunka örömeinek határtalanságát. S az is kézzelfoghatóan bizonyos, hogy a „Csend” termékenyülést jelképező holdja s termékenyítettiséget szimbolizáló, kerek hasú lovai az emberiség jövőjének értelméről, az igaz, testvériesült, humánusot hordozó emberi közösségbe vetett hitről zengenek himnuszot — csellóhúron. Az „Andante” poézise is azt hirdeti, hogy csak az objektív valóság juttathat el minket a tudat tündöklő gazdagságú tárnáiba. S hogy a démoni, karmos ujjú hatalmak — létező valóság ugyan, de a Tisztség, az Igazság, a Szépség — a létből legyőzhetetlenül újra és újra csirázó, törvényszerű diadallal kivirágzó szellemi energiák — az Embert sosem hagyják cserben . . .

Igen, ha nagyon őszintén magamba tekintek, csak azt állapíthatom meg újra és újra (ahogyan azon a bizonyos késő nyári délutánon is), hogy Veres Mihály első pillantásra mehökkentő és félelmet is jócskán idéző alkotásai engem az emberiség jövőjébe való hitemben is megerősítettek. Ez a leglényegesebb — ezt nyújtották a csokorba szorított művek. S ahogyan elnézegetem a tárlatot, szinte alig-alig jut eszembe (pedig nem lényegtelen!), hogy dokumentumokat látok arra vonatkozóan is, hogy egy szegedi alkotó nagyon fiatalon eljutott a maga szemlélete, világnézete kifejezésének egészen sajátos, összetéveszthetetlenül egyedi jelképrendszerrel történő képességéig. Az igazságok, melyeket jelképeivel hirdet, természetesen nem sosem hallott és soha meg nem jelenített igazságok, hanem nyilván „az adott világ varázsából” származók. S az is nyilvánvaló, hogy Van Goghtól egészen a formákat geometrikus egyszerűséggel kezelő, lekerekítő Schlemmerig és Jean Helionig sok-sok hatás érte Veres Mihályt. Mégis hangsúlyozni kell: ha ilyen áhítatos műgonddal, a teremtés révületének ilyen imponálóan magas fokán képes a jövőben is munkálkodni — akkor még sokat fogunk hallani róla. Nem csupán Szegeden, hanem sok más fórumon is.

DÉR ENDRE